

Asia: VN/8908/2021

Lausuntopyyntö työryhmän mietinnöstä; Rajat ylittäviä yritysjärjestelyjä koskevan yhtiöoikeudellisen direktiivin täytäntöönpano

Yleistä

1) Lausuntonne yleisesti esityksestä.

-

2) Lausuntonne vaikutusten arvioinnista.

-

Sulautuminen ja jakautuminen

3) (OYLE 16:1 ja 2 §) Mietinnössä ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka mukaan absorptiosulautumisessa sulautuvan yhtiön osakkeenomistajat voivat suostumuksellaan luopua oikeudestaan saada sulautumisvastiketta, sekä osittain siihen liittyen sisaryhtiösulautumisen määritelmä.

-

Perustelut

-

4) (OYLE 16:3 ja 17:3 §) Mietinnössä ehdotetaan mainittavaksi sulautumis- ja jakautumissuunnitelmaa koskevissa säännöksissä eräitä uusia asioita.

-

Perustelut

-

5) (OYLE 16:4 ja 17:4 §) Mietinnössä ehdotetaan mainittavaksi tilintarkastajan lausuntoa koskevassa säännöksessä osakkeiden vaihtosuhte.

-

Perustelut

-

6) (OYLE 16:6 §) Mietinnössä ehdotetaan, että tytär- tai sisaryhtiösulautumisessa kuulutusta koskevan hakemuksen voi tehdä myös vastaanottava yhtiö.

-

Perustelut

-

7) (OYLE 16:6 ja 17:6 §) Mietinnössä ehdotetaan, että kuulutuksen antamista on haettava kuukauden kuluessa sulautumis- tai jakautumissuunnitelman rekisteröimisestä taikka sulautuminen tai jakautuminen raukeaa.

-

Perustelut

-

8) OYLE (16:11 ja 17:11 §) Mietinnössä ehdotetaan mainittavaksi asiakirjojen nähtävänä pitämistä koskevassa säännöksessä muun ohella tilinpäätös ja toimintakertomus.

-

Perustelut

-

9) (OYLE 16:13 ja 17:13 §) Mietinnössä ehdotetaan mainittavaksi, että sulautuvan tai jakautuvan yhtiön tulee ilmoittaa osakkeenomistajille sekä optio-oikeuksien ja muiden erityisten oikeuksien haltijoille sähköinen osoite lunastusvaatimuksen sähköistä vastaanottamista varten.

-

Perustelut

-

10) (OYLE 16:13 ja 17:13 §) Mietinnössä ehdotetaan voimassa olevan käytännön mukaisesti säädettäväksi, että osakkeenomistajien tai optio-oikeuksien tai muiden erityisten oikeuksien haltijoiden vireille panemat sulautumista koskevat lunastusasiat on käsiteltävä samassa menettelyssä, jos ne johtuvat olennaisesti samasta perusteesta.

-

Perustelut

-

11) (OYLE 16:14 ja 17:14 §) Mietinnössä ehdotetaan mainittavaksi, että sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden tekemään sulautumisen täytäntöönpanoilmoitukseen tai jakautuvan yhtiön tekemään täytäntöönpanoilmoitukseen on liitettävä muun ohella tiedot sulautumis- tai jakautumissuunnitelmasta.

-

Perustelut

-

12) (OYLE 16:16 ja 17:16 §) Mietinnössä ehdotetaan säännöstä, jonka mukaan velkoja voi vaatia suoritusta sulautumista tai jakautumista varten annetusta vakuudesta aikaisintaan, kun sulautuminen tai jakautuminen on tullut voimaan.

-

Perustelut

-

13) (OYLE 16:22 ja 17:21 §) Mietinnössä ehdotetaan mainittavaksi rajat ylittävää sulautumis- tai jakautumissuunnitelmaa koskevissa säännöksissä eräitä uusia asioita.

-

Perustelut

-

14) (OYLE 16:22 a ja 24 § sekä 17:21 a ja 23 §) Mietinnössä ehdotetaan säädettäväksi huomautusten tekemistä koskevan ilmoituksen laatimisesta, nähtävänä pitämisestä ja toimittamisesta sitä pyytävälle, sekä rekisteröimisestä.

-

Perustelut

-

15) (OYLE 16:22 b—22 d ja 24 § sekä 17:21 b—21 d ja 23 §) Mietinnössä ehdotetaan aikaisempaa tarkemmin säädettäväksi rajat ylittävässä sulautumisessa tai jakautumisessa hallituksen selvityksen laatimisesta, laatimatta jättämisen tilanteista, nähtävänä pitämisestä ja toimittamisesta siihen oikeutetulle, sekä rekisteröimisestä.

-

Perustelut

-

16) (OYLE 16:23 ja 17:22 §) Mietinnössä ehdotetaan säädettäväksi rajat ylittävässä sulautumisessa tai jakautumisessa hallituksen selvitystä koskevasta tilintarkastajan tai muun riippumattoman asiantuntijan lausunnosta.

-

Perustelut

-

17) (OYLE 16:24 ja 17:23 §) Mietinnössä ehdotetaan säädettäväksi velvollisuudesta ilmoittaa velkojille annettavassa kuulutuksessa, onko sulautuvan yhtiön tai jakautuvan yhtiön osakkeenomistaja vaatinut ylimääräistä rahavastiketta, sekä tarvittaessa tällaisten vaatimusten yhteismäärä.

-

Perustelut

-

18) (OYLE 16:24 a ja 17:23 a §) Mietinnössä ehdotetaan säännöksiä rajat ylittävän sulautuvan tai jakautuvan yhtiön osakkeenomistajan oikeudesta vaatia ylimääräistä rahavastiketta, kun tietyt ehdot täyttyvät.

-

Perustelut

-

19) (OYLE 16:26 ja 17:25 §) Mietinnössä ehdotetaan mainittavaksi rajat ylittävää sulautumista tai jakautumista koskevan täytäntöönpanohakemuksen osalta eräitä uusia liitettäviä asiakirjoja ja eräitä uusia menettelyitä.

-

Perustelut

-

20) (OYLE 16:26 a ja 17:25 a §) Mietinnössä ehdotetaan säädettäväksi rekisteriviranomaisen velvollisuudesta tutkia ennen rajat ylittävää sulautumista tai jakautumista koskevan todistuksen antamista, että suomalainen sulautuva yhtiö tai jakautuva yhtiö on suorittanut kaikki sulautumisen tai jakautumisen edellytyksenä olevat toimenpiteet ja täyttänyt laissa säädetyt muodollisuudet, kuten rahamääräisten tai muiden kuin rahamääräisten velvoitteiden suorittaminen tai varmistaminen julkishallinnolle tai toimialakohtaisten erityisvaatimusten noudattaminen (lainmukaisuuden tutkinta).

-

Perustelut

-

21) (OYLE 16:26 a ja 17:25 a §) Mietinnössä ehdotetaan säädettäväksi rekisteriviranomaisen, tai tämän pyynnöstä muun toimialallaan toimivaltaisen viranomaisen, velvollisuudesta tutkia perustellusta syystä, ettei rajat ylittävää sulautumista tai jakautumista toteuteta väärinkäyttö- tai petostarkoituksessa, jonka seurauksena tai tarkoituksena on Euroopan unionin oikeuden tai kansallisen lainsäädännön välttäminen tai kiertäminen, taikka muuten rikollisessa tarkoituksessa (väärinkäyttö- tai petostarkoituksen tutkinta). Jos arvioidaan, että rajat ylittävä sulautuminen tai jakautuminen toteutetaan väärinkäyttö- tai petostarkoituksessa, rekisteriviranomainen voi keskeyttää täytäntöönpanoa koskevan hakemuksen käsittelyn oma-aloitteisesti tai muun toimialallaan toimivaltaisen viranomaisen vaatimuksesta taikka rekisteriviranomainen voi päättää, että se ei anna rajat ylittävää sulautumista tai jakautumista edeltävää todistusta.

-

Perustelut

-

22) (OYLE 16:26 b ja 17:25 b §) Mietinnössä ehdotetaan säädettäväksi ennakkollisen valvonnan määräajoista.

-

Perustelut

-

23) (OYLE 16:26 c ja 26 e sekä 17:25 c ja 25 e §) Mietinnössä ehdotetaan säädettäväksi ennakkollisen valvonnan yhteydessä rekisteriviranomaisen oikeudesta saada tietoja viranomaisilta ja muilta.

-

Perustelut

-

24) (OYLE 16:26 d ja 17:25 d §) Mietinnössä ehdotetaan säädettäväksi ennakkollisen valvonnan yhteydessä rekisteriviranomaisen oikeudesta käyttää apuna tilintarkastajaa tai muuta ulkopuolista riippumatonta asiantuntijaa.

-

Perustelut

-

25) (OYLE 16:27 a ja 17:26 a §) Mietinnössä ehdotetaan säädettäväksi, että rajat ylittävää sulautumista tai jakautumista koskevaa päätöstä ei voida moittia tai vaatia sen mitätöimistä ainoastaan sillä perusteella, että sulautumis- tai jakautumisvastiketta kuten osakkeiden lukumäärää tai vaihtosuhdetta tai lunastamiseen käytettyä rahavastiketta ei ole määritetty asianmukaisesti sulautumis- tai jakautumissuunnitelmassa tai niistä annetut tiedot eivät ole täyttäneet säädetyjä vaatimuksia.

-

Perustelut

-

26) (OYLE 17:1 ja 2 §) Mietinnössä ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka mukaan jakautuvan yhtiön osakkeenomistajat voivat suostumuksellaan luopua oikeudestaan saada jakautumisvastiketta, sekä osittain siihen liittyen yhtiöittämillä toteutettavan jakautumisen määritelmä.

-

Perustelut

-

27) (OYLE 17:26 §) Mietinnössä ehdotetaan, että jakautumisen voimaantuloajankohta määräytyy jakautuvan yhtiön kotipaikassa sovellettavan lainsäädännön mukaan, eli suomalaisen jakautuvan yhtiön tapauksessa jakautumisen täytäntöönpanon rekisteröintihetkellä.

-

Perustelut

-

Kotipaikan siirto

28) Lausuntonne kotipaikan siirtoa koskevista ehdotuksista (OYLE 17 a luku).

-

Muut lait ja kommentit

29) Lausuntonne vakuutus- ja työeläkevakuutusyhtiöitä koskevista ehdotuksista (2. ja 3. lakiehdotus).

Vakuutusyhtiölakiin ehdotetut muutokset

20 a luvun 2 § 1 mom. sekä 3 § 1 mom. 1) -kohta

Kotipaikan siirtoa koskevissa pykäläehdotuksissa puhutaan varojen ja velkojen sekä vakuutuskannan siirtymisestä siirtyvältä yhtiöltä siirtyneelle yhtiölle. Koska yhtiön oikeushenkilöys ei muutu, on harhaanjohtavaa puhua vakuutuskannan tai varojen ja velkojen siirtymisestä kotipaikan siirron yhteydessä. Rajat ylittäviä yritysjärjestelyjä koskevassa yhtiöoikeudellisessa direktiivissä varojen ja vastuiden siirtämiseen viitataan sulautumisen ja jakautumisen määritelmässä, mutta ei yhtiömuodon muuttamisen määritelmässä (direktiivissä kotipaikan siirrosta käytetään termiä ”rajat ylittävä yhtiömuodon muutos”). Sekä osakeyhtiölain että vakuutusyhtiölain muutosehdotusten kotipaikan siirron määritelmää tulisi tarkastella uudelleen.

Ehdotetussa 20 a luvun 3 §:n 1 mom. 1) -kohdassa edellytetään, että siirtosuunnitelma sisältää ”ehdotuksen siirtyvän yhtiön vakuutuskannan sekä muiden varojen ja velkojen siirtymisestä siirtyneelle yhtiölle”. Siirtymistä koskevan ehdotuksen sijaan voitaisiin edellyttää esimerkiksi ”selvitystä siirtyvän yhtiön vakuutuskannasta, varoista ja veloista sekä kotipaikan siirron vaikutuksesta näihin”. Tämä olisi kuitenkin lisävaatimus vakuutusyhtiöille verrattuna tavallisiin osakeyhtiöihin. Osakeyhtiölain muutosehdotuksissa (ja rajat ylittäviä yritysjärjestelyjä koskevassa yhtiöoikeudellisessa direktiivissä) ei ole säännöksiä siitä, että kotipaikan siirtosuunnitelman tulisi sisältää ehdotus tai selvitys varoista ja veloista tai näiden siirtymisestä. Tällaista selvitystä edellytetään kuitenkin kaikkien osakeyhtiöiden sulautumisen ja jakautumisen osalta. Finanssivalvonnalle on epäselvää, mikä merkitys tällaisella selvityksellä olisi kotipaikan siirrosta, kun yhtiön vakuutuskanta, varat ja velat säilyvät sellaisenaan eivätkä esimerkiksi jakaannu eri yhtiöihin.

20 a luvun 4 §

Mietinnön sivulla 336 vakuutusyhtiölain 20 a luvun 4 §:n perusteluissa todetaan, että kun vakuutusyhtiö siirtää kotipaikkansa pois Suomesta ja lopettaa vakuutusten tarjoamisen Suomessa, suomalaista lainsäädäntöä ei enää sovelleta vakuutusyhtiön toimintaan. Kotipaikan siirto ei automaattisesti tarkoita, että vakuutusyhtiö lopettaisi vakuutusten tarjoamisen Suomessa. Suomessa toimiluvan saaneet vakuutusyhtiöt harjoittavat vakuutustoimintaa pääasiallisesti Suomessa. Vain muutama Suomessa toimiluvan saanut yhtiö harjoittaa toimintaansa yhdessä tai useammassa toisessa ETA-valtiossa, mutta eivät Suomessa. On siis todennäköisempää, että Suomesta kotipaikkansa pois siirtävä yhtiö jatkaa kotipaikan siirron jälkeen vakuutustoiminnan harjoittamista Suomessa tai vähintäänkin sille jää kotipaikan siirron jälkeen olemaan vastuita, joihin sovelletaan Suomen lakia, vaikka uusmyyntiä ei enää Suomessa harjoitettaisiinkaan.

Tätä varten siirtyneellä yhtiöllä on oltava vakuutuspalvelujen vapaan tarjonnan aloittamista koskeva ilmoitus tehtynä Suomeen kohdevaltiossa ennen kotipaikan siirron toteutumista niin, ettei toiminta keskeydy. Lisäksi on korostettava, että palveluiden vapaata tarjontaa Suomeen harjoittavan ETA-vakuutusyhtiön on noudatettava ns. yleisen edun edellyttämää lainsäädäntöä (Yleisen edun ehdot ulkomaisille ETA-vakuutusyhtiöille).

20 a luvun 9 §

Finanssivalvonnan suostumuksen edellytyksenä tulee olla, että yhtiö on saanut toimiluvan kohdevaltiossa. Tämä vastaisi sulautumista koskevia säännöksiä.

20 a luvun 11 § (s. 341) 3 mom.

Kun vakuutusyhtiöiden kotipaikan siirron edellytyksenä on Finanssivalvonnan antama suostumus kotipaikan siirrolle, on epäselvää, mikä merkitys 11 §:n 3 momentin mukaisella Finanssivalvonnan ilmoituksella on ajateltu olevan.

Momentissa viitataan, että Finanssivalvonta ilmoittaa, jos ei ole "noudattanut kotipaikan siirtoa tai Suomessa tapahtuvan toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä". Finanssivalvonta tutkisi kotipaikan siirtoa koskevan hakemuksen yhteydessä, että täyttääkö vakuutusyhtiö vakuutusyhtiölain säännökset kotipaikan siirrosta (20 a luvun 9 §), mutta ei muita kotipaikan siirtoa koskevia säännöksiä. Kotipaikan siirron yhteydessä siirtyvän yhtiön toimilupa Suomessa peruutetaan (ehdotettu 20 a luvun 4 § 2 mom.). Muilta osin kotipaikan siirto ei automaattisesti edellytä toiminnan lopettamista Suomessa. Momentin sanamuoto eroaa myös siitä, mitä mietinnön pykäläkohtaisissa perusteluissa on sanottu ("Finanssivalvonta ilmoittaa ..., että vakuutusyhtiö ei ole suorittanut kotipaikan siirtoon liittyviä toimia tai täyttänyt kotipaikan siirtoon liittyviä muodollisuuksia"). Oletettavasti tällaisessa tilanteessa Finanssivalvonta ei olisi myöntänyt suostumustaan kotipaikan siirrolle tai sitten kyseessä täytyisi olla suostumuksen antamiseen jälkeen ilmennyt seikka.

Kolmannen momentin viimeisessä virkkeessä todetaan, että rekisteriviranomainen saa antaa luvan ennen kuin kuukausi on kulunut kuulutuksen määräpäivästä vain, jos Finanssivalvonta nimenomaisesti ilmoittaa, ettei se vastusta siirtoa. Antaa harhanjohtavan käsityksen, että

Finanssivalvonnan ilmoitus riittäisi luvan myöntämiseksi, vaikka lupaa ei voi pykälän ensimmäisen momentin mukaisesti edes hakea ennen kuin Finanssivalvonta on antanut suostumuksensa kotipaikan siirrolle. Pykälän viimeinen virke tulisi siis poistaa kokonaisuudessaan tai muokata niin, että luvan saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut määräpäivästä, jos Finanssivalvonta on antanut suostumuksensa kotipaikan siirrolle.

20 a luku 12 §

Pykälä koskee otsikon mukaan kotipaikan siirron rekisteröimisen edellytyksiä ja selvitystilaan asetetun yhtiön kotipaikan siirtoa. Koko 20 a luku on tähän mennessä käsitellyt Suomesta siirtyviä yhtiöitä. Osakeyhtiölain muutosehdotuksien mukaisesti pykälän 3. momentti tulisi erottaa omaksi pykäläkseen, joka koskee Suomeen siirtyvän yhtiön rekisteröinnin edellytyksiä.

20 a luku 16 §

Mietinnön sivulla 344 vakuutusyhtiölain 20 a luvun 16 §:n perusteluissa todetaan, että jos ulkomaisella vakuutusyhtiöllä on Suomessa tytäryhtiö tai sivuliike, kuluttajille markkinoitaviin vakuutuksiin sovelletaan käytännössä Suomen vakuutuslakia. Tämä lause on harhaanjohtava, sillä kaikkien Suomessa sijoittautumisvapauden (sivuliike) tai palveluiden tarjoamisen vapauden (ilmoitus vakuutuspalvelujen vapaan tarjonnan aloittamisesta) perusteella vakuutustoiminta harjoittavien ETA-vakuutusyhtiöiden on noudatettava yleisen edun ehtoja, joihin vakuutuslakia sisältyy. Suomessa sijaitseva tytäryhtiö olisi Suomessa toimiluvan saanut vakuutusyhtiö.

Muuta

Vakuutusyhtiölain 2 luvun 7 §:ssä on säännös toimiluvan myöntämisestä eurooppayhtiölle. Selvyden vuoksi olisi hyvä lisätä oma pykälänsä tai momenttinsa myös toimiluvan myöntämisestä kotipaikkansa siirtävälle ETA-vakuutusyhtiölle. Vastaavasti kuin eurooppayhtiön osalta myös muiden ETA-vakuutusyhtiöiden toimilupahakemuksesta tulee pyytää lausunto kotivaltion vakuutusvalvontaviranomaiselta.

30) Lausuntonne muista Harmaan talouden selvityksikköä koskevista ehdotuksista (4. lakiehdotus).

-

31) Muut kommentit.

-

Forsström Kaisa
Finanssivalvonta

Virri Silvaliisa
Finanssivalvonta - Vakuutusvalvonta